

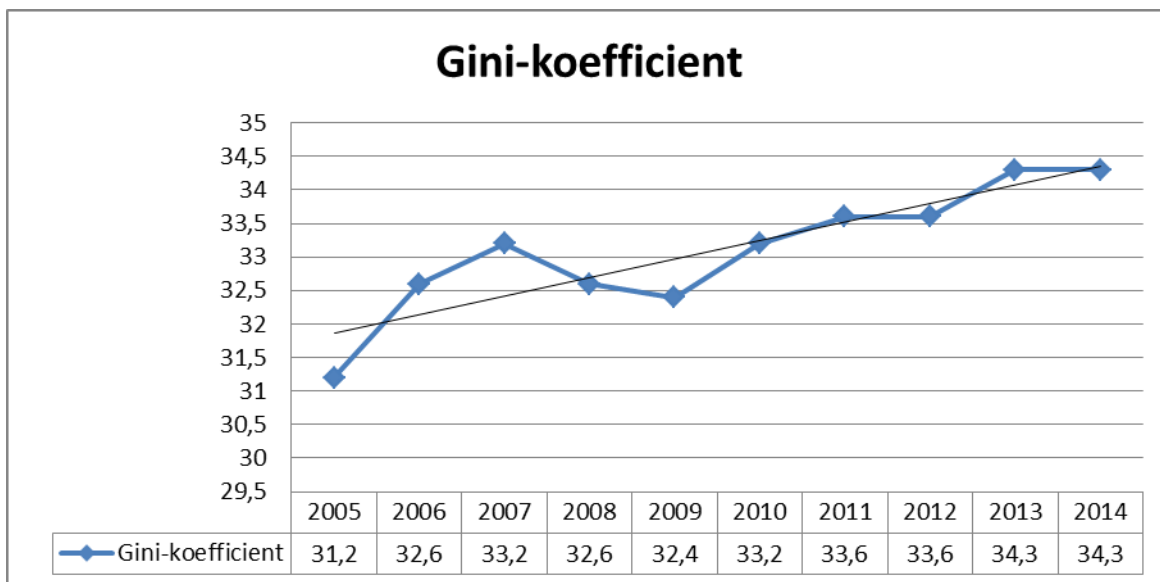
Majip 26-at

Inuiaqatigiinni naligiinnerulernissaq pillugu inuiaqatigiittut naleqartitat suut tunngavigalugit Nunatta ineriartortinnissaanik Inatsisartuni oqallisissiatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Siunnersuuteqartup apeqqutaanut siullermik qujassuteqarniarpugut, apeqqutigimmagu inuiaqatigiittut naleqartitavut sorliit tunngaviussanersut Nunatsinni annertunerusumik naligiittoqarnisaanut ineriartornissamik qulakkeerinnissagutta.

Siunnersuuteqartup kisitsisaatitut atugai Kalaallit Nunaata Naatsorsueqqissaartarfianeersuupput takutinneqartorlu tassaavoq, naligiinnginneq 2005-miit qaffakkiartulersimasoq, naak naligiinnginneq appariartoqqilaalersimagaluartoq piffissami 2007-miit 2009-mut, tassanngaanniillu naligiinnginneq qaffariartoqqilersimalluni anginerpaaffissani 2013-i tikillugu, tasanilu unikaallalluni aalajaatsumik inissippoq.

Titartagaq 1 Gini-koefficienti 2005-2014, paasissutissaq tiguneqarpoq: www.stat.gl

Siumumiit oqaatigissavarput, Siumup inuiaqatigiit ineriartornissaata tunngaviusumik isummersuutai aallaavigalugit isumaqarmat, tamannalu assigiimmik pisussaaffeqartutut inissisimaffimmiit aallaaveqassasoq. Tamanna naalackersuinikkut tunngaviusumik

takorluukkatsinninngaaneersuinnaangilaq, tassami Nunatta innuttaannut tunngatillugu takorluukkavut inooriaatsimik piujuaannartitsinermik toqaammavilimmik inuuuneqarnissamiimmat.

Taamaamat aqagussamut unammillernartut naapigiassavagut nutaalianik aaqqiissutissanik toqqaamavilerlugit – aaqqiinerit oqaluttuarisaanitsinni naleqartitatsinneersuullutik aammalu sinaakutissanik pilersitsissallutik, qulakkeerumallugu kikkulluunniit inuunnerminni oqartussaaqataaquullugit.

Inuiaqatigiit sinnerlugit anguniagaqarpugut.

Inuiaqatigiinnitsinni inunnut ataasiakkaanut tamanut angusaqarluarusussuseqarpugut.

Inuup kiffaangissusia ataatsimoornermiit naqittaanneqanngissanngitsoq upperaaput – illuatungaani upperaaput ataatsimuussuseq nukittuunik nammineersinnaasunillu inunnik pilersitseqataassasoq.

Inuiaqatigiinni atugarissaarnerput ineriartortittuarniarlugu kissaateqartuarpugut, naapertuilluarnermik naligiissusermillu tamanut pilersitsiumalluta. Siulliulluta kingulliussaagut inuiaqatigiinni naligiissitaanerunissamik sorsukkumalluta suliniuteqartuassalluta – inuiaqatigiinni assigiinnngissutsit nungusarlugit. Nunatsinni assigiinnngissut anginerpaaq angutit arnallu akunneraniinngilaq, aammattaaq illoqarfiit nunaqarfiillu akornanniinngilaq, kisianni akornatsinniippoq ilatta annertuallaamik pigissaalersimammata ilaallu piitsuullaalersimammata.

Naligeeqqissaartoqalernaviangilaq, tamanna takorluussallugu inornarpoq, kisianni sorsuttoqarsinnaavoq periarfissatigut naligiinnerulernissaq angujumallugu aammalu naalakkersuinikkut toraartumik ingerlatsinitsinni qulakkeerumallugu ilumut Inuk kukkulluni qinersisoortoq kiserngoruttariaqanngimmat. Uagutsinnut imatut oqariartortoqarsinnaangilaq inuk naggammik periarfissinneqassasoq. Kinaluunniit piumassuseqartoq, tunniussa qarluarpallu naggammik ikiorneqarnani ikiorneqarnissaminut operiarfissinneqartuassaaq.

Anguniagarput, tassaavoq inuiaqatigiit atugarissaartut sanngiitsortaminnut kivitsisinnaasut aammalu aningaasatigut isertitaminnik ajunngitsumik ingerlanikunut nakkarnerminni isumaginittuujumalluta. Atugarissaarnikkut malitassarput qulakkiissavaa, pisartagassat ima annertussuseqarlutillu iluseqassammata, allaat innuttaasunit tamanit pissarsiaqaataasinnaallutik, inunnullu ataasiakkaanut atugarissaarnikkut naammalluartumik inuuniutaasinnaalluartut.

Siumut partiitut imatut inisseqqalluni oqaatigineqarsinnaavoq socialdemokratit allat assigalugit naleqartitanik pingaartitsinerput taannaajuarsinnarpoq, kikkulluunniit ataatsimoornissatsinnut tapertaasinnaasut, pisinnaanertik atorlugu tunniussaqaqtassapput, inuiaqatigiinnilu sanngiitsortavut ikiorsiissutinik naammattunik pisinnaasariaqarput.

Takornariaqarnikkut siuariartorneq, sanaartornikkut aammalu aatsitassarsiornikkut siuariartornerup suliffissaaleqisunik ikiliisut oqaluttuarineqarpoq.

Taamaattoq inuusuttorpassuit ilinniagaqarlutik naammassisaqarpiangillat, praktikkerfissaaleqipput aammalu inuusuttuni suliffissaaleqineq annertuvallaarluni.

Massakkorpiaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aalajangiisoqaqattaarpoq, nunatta atortulersuutaatigut aningaasaliisoqarpoq, neriuppungalu tamanna siuariartornermik annertuumik malitseqassasoq Nunatsinni innuttaasunut kinguaariinnullu tullinnguuttunut piuartussatut ingerlaleqqullugu.

Tamakkua tamaasa eqqarsaatigiitigalugit aamma takorloorsinnaavara, tamatta akisussaafferujussuaqartugut tapertaanissatsinnik aammalu nammineq inuttut qilerussaarnissarput kiffaanngissuseqalerluta s.a. ilinniartitaanikkut kivitseqataaqulluta. Pilersitsisariqarpugut, immitsinnut pikkorissartariaqarpugut, aningaasarsiornikkut siuariartortariaqarpugut, suliffissanik pilersitsisariaqarpugut, tamattalu aamma ataasiakkaarluta pikkorinnerulertariaqarpugut immitsinnut inuiaqatigiinnullu iluaqutaqqulluta.

Kikkulluunniit atorfissaqaqtissavagut taamaammat aamma kikkut tamanguarmik ilinnialeqqussavagut aammalu sulileqqullugit periarfississavagut.

Siumup upperaa aningaasarsiornikkut atugarissaarnikkullu pissutsit ingiaqatigiittut. Tamatumani tamatta tunniussaqaassaagut, kisianni aamma ikioqatigiilluta kivitseqataanissarput pisariaqalerpoq. Unamminartorpassuaqarpoq aammalumi ataatsimoorluta kivitseqatigiinnissarput pisariqartipparput. Aningaasarsiornikkut qaffaallannissaq imminut piinnarluni pisussaangilaq kisianni meerartavut aamma pineqarput taakuummatami imminut upperilluinnartussat, periarfissanik isiginnissinnaallutik aammalu naalagaaffiit nunallu allat naligalugit. Taakkua aamma ilanngullutik kiffaanngissuseqarluarlutik inuunissartik sanarfisinnaavaat allaallumi naalagaaffimmik pilersitseriaannaallutik.

Ilaana aap – nammineersinnaavugut, kisiat ataatsimoortariaqarpugut. Isumaqatigiittarnerput ilikkartussaavarput kisianni aamma isumaqatigiissinnaasariqarpugut ajunngitsuusoq isumaqatigiinngikkuttaluunniit. Immitsinnut piumaffiginissarput qunugisariaqanngilarput

minnerunngitsumik immitsinnut piunasaqarsinnaasariaqarpugut inuillu ikiortariallit
ikorfartorsinnaasariaqarpavut.

Tamat oqartussaanerat aqutseriaatsitut isigalugu aamma illersorsinnaasariaqarparpavut aammalu
oqaloqatigiinneq oqallinnerlu pisariaqarpoq suna tamaat ataqatigiiaartussaanerat
pingaaruteqaqimmat. Oqallinnerni taakkunani kinguaariit nutaat sinaakutissaat pilersissavagut,
nutaamik aqutseriaatsimik pilersitsissaagut Nunattalu nutarternissaa aamma sanarfissallutigu.
Qunusuittariaqarpugut aningaasaqarnikkut tunngavippuq eqqarsartaaserpullu nutaamillusoq
sanarfissagutsigu qanga nunasiaanitta nalaanni tapiiffigitittarnerput piunnaarlugu nunarsuarput
periarfissatut nutaatut isigilertariaqarparput tassanilu Nunarput aallaaviussammat, soorlulusooq
Royal Arctic Line massakkorpiaq iliuuseqartoq. Nutaaliornissatsinnut, kukkunissarput aamma
sapiissuseqarfisariaqarpoq, eqqaamallugu tamatigut nikuittariaqarsimagutta, nuannaartorisavut
aamma nersualaartariaqaratsigik sulinerlu artornartoq ingerlateqqittariaqalerpoq,
Siunissarpummi nammineq sanarfisinnaavarput. Namminersulersinnaavugut,
qilerussaaqqaartariqarpugullu, pingaarnarpaamik eqqarsartaatsikkut aningaasaqarnikkullu
namminersulertariaqarpugut. Immitsinnut nammattariaqarpugut aammalu
ikioqatigiissinnaasariaqarluta. Tanngassimaarutigaaara suliamik matuminnga peqataagama aammalu
inuiaat kalaaliusut peqataaffigakkit.

Taamatut oqaaseqarluta Inatsisartut oqaaseqaatissaat ilalerparput.

Qujanaq

Jens Erik Kirkegaard, Siumut.